

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

26.08.2024 nr 1-22/3

Pöördumine seoses Tartu Agro AS rendimaadega

Pöördume teie poole palvega, mis tekitab muret Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu liikme Tartu Agro AS jätkusuutlikkuse osas tema edasises tegevuses põllumajandussektoris, sealhulgas meie jaoks väga olulises valdkonnas piimaveisekasvatusega jätkamisel.

Tartu Agro AS on viimased 20 aastat olnud üks edukamaid põllumajandusettevõtteid, kus tegevussuundadeks piimatootmine, söodatootmine, teraviljakasvatus ja sertifitseeritud heinaseemnete tootmine. Ettevõtte on oma tulemustelt piimakarjakasvatuses eriti muljetavaldav. Ettevõttel oli 2024. a juulilõpu seisuga kokku 2556 veist, kellest kõrge toodanguga piimalehmi 1269. 2023. aasta keskmine piimatoodang 1283 lehmalt oli mullu 12437 kg. Ettevõttes kasvatatakse nii eesti holsteini kui ka eesti punast tõugu piimaveiseid. Eriti märkimist väärib on, et 21 % Tartu Agro AS piimaveistest on eesti punasesse tõugu kuuluvad. Eesti punase tõu arvukus on tänaseks kogu vabariigis vaid 11 protsenti.

Tõuaretustöö suurepäraselt taset ettevõttes näitab ka Tartu Agro AS-st pärit lehmade osalemine Vissi konkurssidel, kus valitakse väliskohtunike poolt Eesti kaunimad lehmad, on ettevõtte olnud läbi aastate valdkonna kõige edukam, võites arvukalt tiitleid. Ka on Tartu Agro AS üks suurimaid tõuveiste eksportijaid ning ettevõtetest pärit veised on jõudnud väga mitmetesse riikidesse, kus ka suurt tunnustust tagasisidena saadud. Suutlikkus tõuveiseid eksportida iseloomustab veisekasvatuses ka väga head karja taastootmist ning kõrgeid standardeid loomade heaolu valdkonnas. Tartu Agro AS-is püsivad piimalehmad ka keskmisest kauem karjas. Tartu Agro AS piimafarmides Rahingel ja Vorbusel tehakse pidevat ning head koostööd Eesti Maaülikooliga, võimaldades üliõpilastele nii praktika kui ka teadustöö tegemise võimalusi.

Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistul on samuti väga hea koostöö Eesti Maaülikooliga. Oleme juba 2007. aastal Eesti Maaülikooliga sõlminud koostööleppes aidata rajada kaasaegne katsefarm, mis võimaldas jätkata loomakasvatuse ja loomaaarsti erialade õpetamist. Varasem Eerikal asuv katsefarm oli selleks ajaks amortiseerunud ning akrediteerimist edasiseks õppetööks oluks raske saada. Selleks, et luua kaasaegne katsefarm, otsiti sobivaid lahendusi, milles üks peamisi otsustuspunkte oli Tartu lähedus. Tunnetasime veisekasvatuse sektori osapooltena oma tõsist missiooni aidata katsefarmi käivitada. Selleks eraldasime farmi ehituseks meie ühistule kuuluva maa, kuhu tänane katsefarm on rajatud. Maa andsime Eesti Maaülikoolile tasuta kasutamiseks 36 aastaks. Selle aasta juulis avati taas rekonstrueerimise läbi teinud Märjal asuv katsefarm. Siinjuures on oluline, et katsefarm oleks kaasaegne ja varustatud parimate võimalike tehnoloogiatega, mis võimaldaks nii üliõpilaste õpetamist kui ka teadustöösse panustamist.

Leiame, et koostöö ka Tartu Agro ASi ja Eesti Maaülikooli vahel on mõlemal pooli rahuldav ning suurema loomaarvuga farmid on üliõpilastele praktikate ja teadusuuringute läbiviimiseks väga vajalikud.

Meid teeb murelikuks Vabariigi valitsuse otsus, mis eraldaks Tartu Agro AS-lt 500 hektarit riigimaad Eesti Maaülikooli kasuks. Saame täielikult aru, et Tartu Agro AS on kasutada riigilt renditud maad, millele kehtiv leping on 2025. aasta lõpuni. Plaanitud 500 hektarit, mis Eesti Maaülikoolile kasutada antakse, paikneb just Rahinge piimafarmi läheduses, kus asub täna 1300 veist. Piimakarjakasvatuses on väga oluline söödatootmine, mis vajab piisavalt maaressurssi, samuti rakendatakse Tartu Agro ASis keskkonnasõbralikku praktikat, kus noorkarja karjatatakse karjamaal suvisel perioodil. Seda kõike arvestades on ülioluline saada kasutada farmi lähedasi maid, ilma selleta oleks võimatu veisekasvatusega jätkata. Kindlasti ei näita selliselt maade eraldamine heasoovlikku ja põhjendatud käitumist.

Oleks väga kahju, kui selline loomakasvatusektori edulugu katkeks ning kauaaegne panustamine karjakasvatuse arengusse häviks.

Palume teil alternatiivina läbi kaaluda kõik muud võimalused Eesti Maaülikooli Katsefarmile maaressursi juurde saamiseks, kuid mitte selliselt, mis kahjustaks ja seaks tõsiselt ohtu ühe Eesti edukaima põllumajandusettevõtte jätkamise piimatootmisega.

Piimatootmine on Eestis üks olulisemaid põllumajandusvaldkondi ning on väga kahetsusväärne, kus üks Eesti edukaimaid ettevõtteid peaks oma tegevuse lõpetama. Seda enam et igal aastal piimatootjate arv Eestis väheneb tegevuse lõpetamise tõttu.

Eesti Töuloomakasvatajate Ühistu on Eesti piima- ja lihaveisekasvatajaid ühendav aretusorganisatsioon, kuhu kuulub ca 90 % Eesti veisekasvatusektori esindajatest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tanel-Taavi Bulitko

Juhatuse esimees